

Teoria acordurilor pe foarte scurt

Am scris acest articol pentru cei care, mai devreme sau mai târziu, s-au lovit de întrebări de genul:

- De ce acordurile sunt denumite așa cum sunt? Care este mai precis originea numerelor și literelor care formează un acord, de exemplu "Cm", sau „Aaug”?
- Cum poți construi singur un acord (indiferent de instrumentul ales), având la dispoziție doar titlul acordului?

Desigur, este foarte ușor să cauți pur și simplu un acord pe internet, într-o aplicație de pe telefon, sau într-o carte. Totuși, dacă vrei să pășești dincolo de nivelul elementar, înțelegerea acordurilor îți va ușura învățarea unui instrument, și înțelegerea muzicii în general.

Acest articol nu este foarte lung, dar tocmai de aceea e destul de „comprimat”. Prin urmare, ar fi bine să-l citești fără grabă, fiind relaxat. Dacă nu ai înțeles o propoziție, mai citește odată înainte să treci la următoarea, altfel riști să nu înțelegi.

Înainte să trecem propriu zis la acorduri, vom discuta două lucruri foarte importante. Fără aceste două lucruri va fi foarte greu, dacă nu chiar imposibil, să înțelegi acordurile:

- **Notele muzicale pe claviatura pianului.** Motivul e simplu: pe un pian acordurile sunt mai ușor de înțeles. Teoria acordurilor este la fel atât pe portativul despre care probabil ai auzit la lecția de muzică, cât și pe chitară, dar, voi repeta, pe pian e mai ușor de înțeles. Chiar dacă nu ai făcut ore de pian, nu trebuie să te sperie acest lucru, pentru că lucrurile de bază sunt explicate mai jos. Nici măcar nu trebuie să ai un pian sau o orgă electronică; la o adică, poți să desenezi claviatura pe o foaie A4, și să o scoți la imprimantă pentru referință.
- **Intervalele.** Chiar dacă intervalele îți vor părea dificile și neinteresante, ele stau la baza acordurilor. Deci, oricât ai fi de tentat să treci peste intervale, nu vei putea înțelege acordurile fără ele.

Așadar...

Cum găsim notele pe pian?

Probabil că ai auzit de multe ori de expresia “do-re-mi-fa-sol-la-si-do”. În notația muzicală scrisă, această secvență de note este înlocuită cu litere latine, în felul următor:

do	C
re	D
mi	E
fa	F
sol	G
la	A
si	B (uneori H)

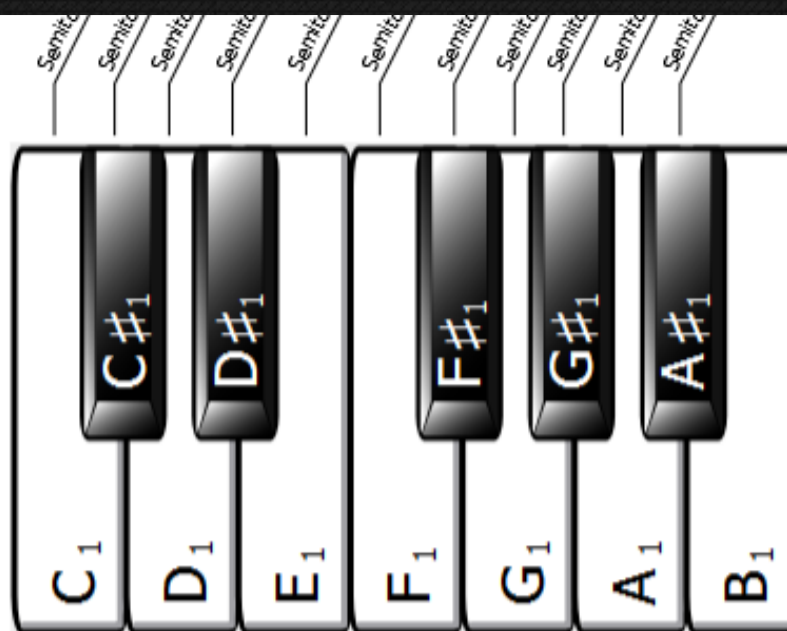
Pe pian sau orga electronică, notele vin exact în această ordine (dacă ignorăm clapele negre, despre care vom vorbi mai jos):

© tabulaturi.ro

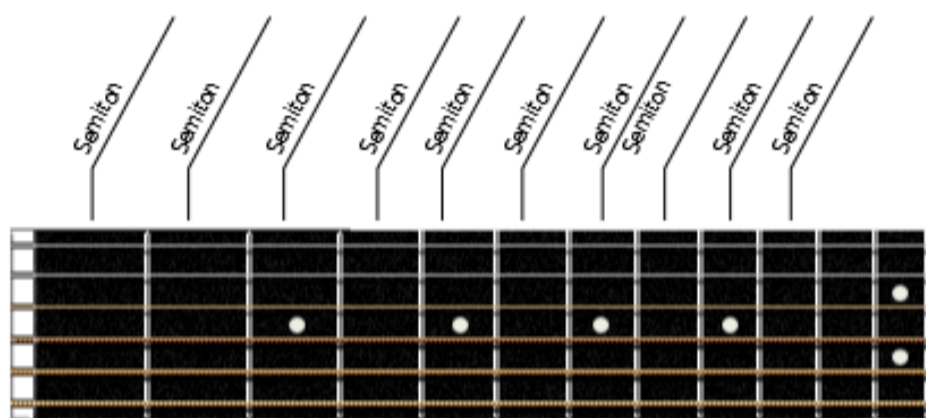
Important de reținut e că secvența „C D E F G A B” se repetă (adică este un ciclu). Acest ciclu se numește de fapt o **octavă**. După prima octavă, „C D E F G A B” începe din nou (dar sunetul e mai sus), ș.a.m.d. până ajungem la ultima clapă de pe pian. În imaginea de mai sus, octava e indicată de litera 1, 2, sau 3 de lângă fiecare notă. De exemplu, C1 înseamnă do din prima octavă, E2 înseamnă mi din a doua octavă, ș.a.m.d.

În muzică, și pe claviatura pianului, notele sunt despărțite între ele prin **semitonuri**. Semitonurile sunt un fel de unități de măsură care servesc la stabilirea intervalelor (sau distanțelor) dintre note. Semitonul este foarte ușor de înțeles pentru că el reprezintă distanță dintre două note consecutive. Cu alte cuvinte, pe pian, semitonul e distanța dintre două clape vecine (fie ele albe sau negre).

© tabulaturi.ro

Pe chitară, semitonul reprezintă distanța dintre două taste (freturi) succesive.

© tabulaturi.ro

Apropo, în caz că o să te ciocnești pe viitor de termenul „ton”, două semitonuri alcătuiesc un **ton**.

Lucrurile ar fi probabil simple până aici, dacă nu ar exista și clapele negre de pe pian. Clapele negre sunt și ele note, dar sunt un pic mai speciale. Ele se numesc diez (#) sau bemol (b).

Diezul ridică o notă cu un semiton. De exemplu, poți observa pe claviatura pianului că:

- adăugând un semiton la C obținem C#
- adăugând un semiton la C#, obținem D
- adăugând un semiton la D, obținem D#
- adăugând un semiton la D#, obținem E, ș.a.m.d.

Bemolul coboară nota cu un semiton. De exemplu:

- coborând B cu un semiton, obținem Bb (sau A#),
- coborând A#(Bb) cu un semiton, obținem A
- coborând A cu un semiton, obținem Ab (sau G#), ș.a.m.d.

Aici poate apărea întrebarea: care e diferența, de exemplu, între A# și Bb, sau între B și Cb? Ca și sunet, niciuna. Tocmai de aceea, pentru ambele note există aceeași clapă la pian (sau tastă la chitară). Ca și teorie muzicală, există totuși o diferență, dar, din fericire, răspunsul la această întrebare nu este important chiar aici și acum.

Pentru moment e important să știi cum să găsești fiecare notă pe pian. O simplă regulă care te va ajuta e faptul că toate notele au clape negre, cu excepția notelor E(mi) și B(si). Cu alte cuvinte, adăugând un semiton la nota E, obținem F (același lucru cu E#). În același fel, coborând, de exemplu, nota C cu un semiton, obținem Cb (același lucru cu B).

Intervalele

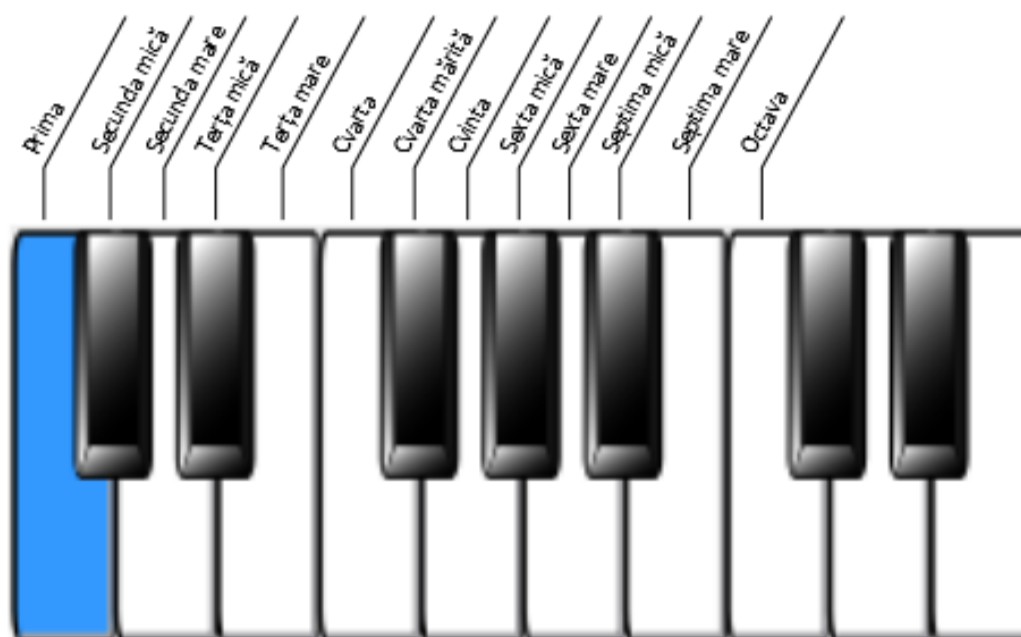
Dacă ai înțeles cum să găsești notele pe pian, e timpul să trecem la următorul pas pentru înțelegerea acordurilor, și anume intervalele.

Un interval reprezintă distanța dintre două note. Așa cum am explicat mai sus, distanțele între note sunt exprimate prin **semitonuri**. Pe pian, semitonul reprezintă o clapă. Pe chitară, semitonul reprezintă o tastă (fret). Iată cum putem măsura intervalele în semitonuri:

- Prima – 0 semitonuri
- Secunda mică – 1 semiton
- Secunda mare – 2 semitonuri
- Terța mică – 3 semitonuri
- Terța mare – 4 semitonuri

- Sexta mare – 9 semitonuri
- Septima mică – 10 semitonuri
- Septima mare – 11 semitonuri
- Octava – 12 semitonuri

Așa cum se vede mai sus, intervalele pot fi de mai multe feluri: mici, mari, mărite, micșorate, sau normale. Oricât ți s-ar părea de dificile la prima vedere, aceste intervale trebuie învățate sau cel puțin imprimate pe hârtie și avute la îndemână, pentru că teoria acordurilor se bazează pe cunoașterea lor (pentru această lecție, încearcă să le memorezi măcar până la cvintă).

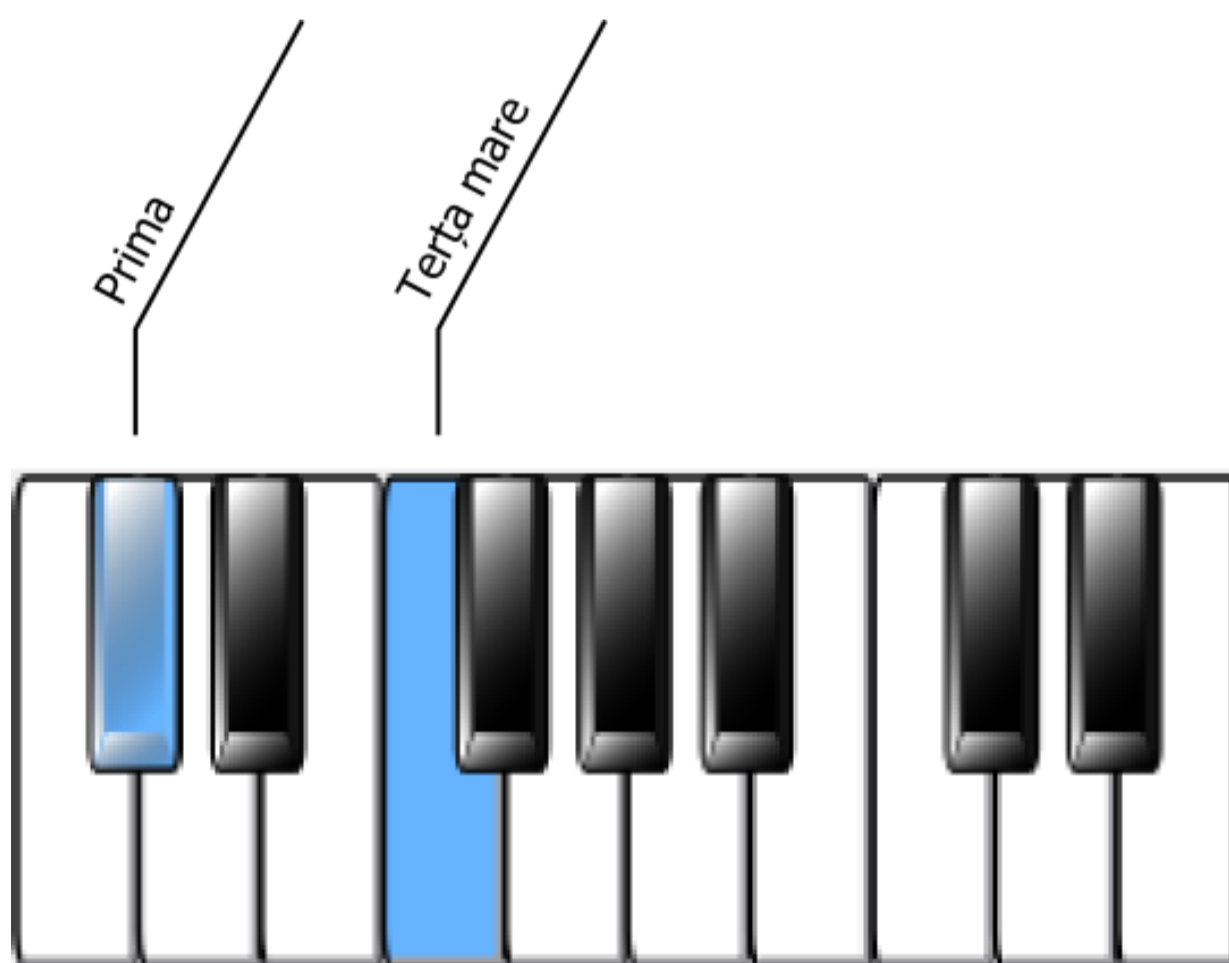

© tabulaturi.ro

În imaginea de mai sus, sunt arătate toate intervalele de la nota C („do”) pe pian, reprezentată cu albastru. Se poate observa că toate intervalele respectă regula de mai sus, de exemplu:

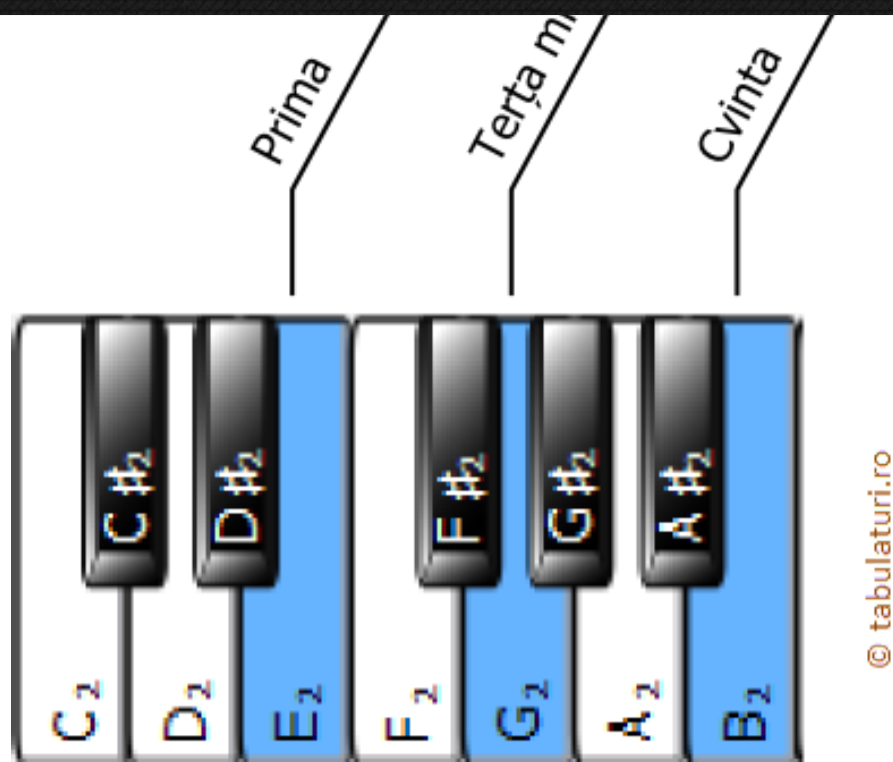
- Terța mică conține trei semitonuri, așadar acest interval este cu 3 clape mai sus de primă,
- Terța mare conține patru semitonuri, așadar, acest interval este cu 4 clape mai sus de primă,
- Cvinta este cu 7 semitonuri (sau clape) mai sus de primă, așadar, acest interval este cu 7 clape mai sus de primă,
- Septima mică este cu 10 semitonuri mai sus de primă, ș.a.m.d.

În imaginea de mai sus, am arătat intervalele de la nota „do”, pentru o înțelegere mai ușoară. Totuși, structura intervalelor va fi aceeași chiar dacă începem de la orice altă notă. De exemplu, dacă începem cu nota „re diez” (prima clapă neagră după „re”), folosind regula de mai sus, putem construi terța mare la o distanță de patru semitonuri, în felul următor:

© tabulaturi.ro

Să mai încercăm un exemplu. Dacă ar trebui să construim terța mică și cvinta de la nota E, cum procedăm? Folosind regula de mai sus, terța mică stă la 3 semitonuri distanță, iar cvinta la 7 semitonuri distanță, prin urmare, terța mică și cvinta de la E vor arăta astfel:

Dacă ai reușit să înțelegi cum trebuie construite intervalele, te felicit, pentru că acum putem trece în sfârșit la acorduri propriu zis.

Cum construim acordurile din trei note (triadele)

Dacă ai ajuns până aici cu lectura, se presupune că ai înțeles deja ce este un interval și cum trebuie construit un interval oarecare (de exemplu, terța mare sau mică) de la o notă oarecare. Dacă nu, va trebui să citești **cel puțin încă o dată cu mare atenție** ceea ce am explicat mai sus. Și asta pentru că: un acord este o combinație de trei sau mai multe note, **aranjate după terțe**.

Poate că formularea de mai sus sună complicat la prima vedere, dar în practică e un pic mai simplu, cu condiția că ai studiat și înțeles intervalele, așa cum au fost explicate mai sus.

Ceea ce vrea să spună regula de mai sus este că, pentru a construi un acord, trebuie să folosim intervale de terță (mare sau mică) între notele acordului. Astfel, pentru acordurile care conțin trei note (aceste acorduri se mai numesc triade), sunt posibile următoarele combinații:

- Terța mare, urmată de terța mică (astfel obținem un acord major)
- Terța mică, urmată de terța mare (astfel obținem un acord minor)
- Terța mică, urmată de terța mică (astfel obținem un acord diminuat)
- Terța mare, urmată de terța mare (astfel obținem un acord mărit)

Pentru a înțelege mai bine, să aruncăm o privire asupra fiecărei triade în parte.

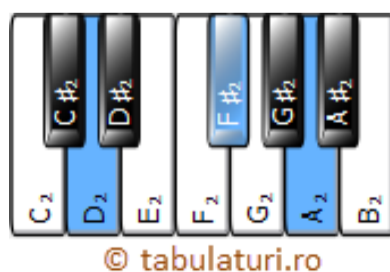
Triada mare (sau acordul major)

Acest tip de acord se alcătuieste dintr-o terță mare (4 semitonuri), urmată de terța mică (3 semitonuri). Spre exemplu, dacă începem să construim acordul de la nota C, următoarea notă din acord va fi E (pentru că de la C la E sunt 4 semitonuri), iar apoi G (pentru că de la E la G sunt 3 semitonuri).

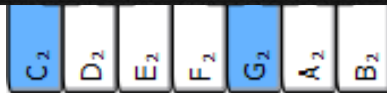
Exemple de notație pentru acordul de tip major: C, CM, Cmaj.

Să încercăm acum să construim acordul major de la nota D. Folosind regula de mai sus (terța mare plus terța mică), putem vedea că terța mare construită de la D este pe nota F#, iar terța mică de la F# este pe nota A. Așadar, acordul D major constă din următoarele note: D, F#, A.

Triada mică (sau acordul minor)

Acest tip de acord se alcătuieste dintr-o terță mică, urmată de terța mare. Spre exemplu, construind acordul de la nota C, următoarea notă din acord va fi Eb (mi bemol), iar apoi G.

© tabulaturi.ro

Exemple de notație pentru acordul de tip minor: Cm, Cminor, Cmin.

Triada mărită

Acest tip de acord se alcătuieste dintr-o terță mare, urmată de terță mare. Spre exemplu, construind acordul de la nota C, următoarea notă din acord va fi E, iar apoi G#.

© tabulaturi.ro

Exemple de notație: Caug, C⁺

Denumirea „aug” vine de la englezescul „augmented” (mărit).

Triada micșorată

Acest tip de acord se alcătuieste dintr-o terță mică, urmată de terță mică. Spre exemplu, atunci când construim acordul de la nota C, următoarea notă din acord va fi D#, iar apoi F#.

© tabulaturi.ro

Exemple de notație: Cdim, C⁻

Denumirea „dim” vine de la englezescul „diminished” (micșorat).

Concluzie

În acest articol am învățat cum să citim notele pe pian, ce sunt semitonurile, diezii și bemolii, ce sunt intervalelele, și cum putem construi cu ajutorul intervalelor acorduri majore, minore, mărite, și micșorate.